Hatvannegyedik évfolyam. 12. szám. Debrecen, 1944. március 19.

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG: Debrecen, Révész-tér 2. szám. (Kistemplom.)
KIADÓHIVATAL: Debrecen, Kálvin-tér 17. szám. (Püspöki hivatal.)

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ár 1 évre 12·— pengő.
Postatakarékpénztári csekkszámla: 43,916.

FŐSZERKESZTŐ: D. Dr. RÉVÉSZ IMRE. FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: URAY SÁNDOR.

FLAGELLUM DEI

Vannak nagy szellemek, akiket Isten azzal a küldetéssel bocsátott útjukra, hogy a világ kirívó igazságtalanságait, visszásságait és bűneit ostorozzák. Ilyennek tarthatta Széchenyi nagy ellenfelét, Kossuthot, amikor flagellum Dei-nek nevezte. A Széchenyi mély intuiciója többet tárt fel ezzel az elnevezéssel a Kossuth lényegéből, mint talán tudatosan gondolta. Amikor jellemzésével rá akarta döbbenteni Kossuthot vállalkozásának veszedelmes és emberfeletti voltára, akaratlanul is összekapcsolta benne az emberi sorsot az örökkévalóval. Egy olyan képlet alakul ki szemeink előtt, amely mindig megvan, mindig int és felfed, amely annál tanulságosabb és aktuálisabb, minél hatalmasabbá, sorsszerűbbé lesz a történelem. Ötven évvel a Kossuth halála után, és száz évvel azután, hogy élete nagy válságába belezuhant, hogy új programmal keljen új életre ismét, különös jelentőségében bontakozik ki az emberi életműnek és az örök tartalmaknak ez az egybeszövődése.

Az idő telítve volt, s meg kellett érnie annak az akaratnak, hogy egy nemzet szétzúzza a létét fenyegető idegen és avult kereteket. A Kossuth élete tele van az ihletnek, a divinációnak olyan jeleivel, melyeknek elkerülhetetlenné és megalkuvásnélkülivé kellett tenniök a harcot. Aki egy ideával, egy éltető gondolattal, a nemzet legszentebb ügyével, az élet és szabadság vágyával ennyire összeforrottan jött, annak sugároznia kellett nemcsak az eszmét, hanem az akaratot is. Ma már tudjuk, hogy nem demagógia, nem „őrjöngő politikai viszketeg", mint ahogy Széchenyi gondolta, hanem elhivatás volt az, amelynek Kossuth engedelmeskedett. Lénye egész beirányozottságában ott volt a feszültség, a kiteljesedés vágya, amelyben önmagán túl a nemzet örök jogát élte és megtestesítette. Emberi kereteken belül lehetetlen lett volna ennyi bizakodás, a joglalansággal, az ármánnyal szemben való ennyi fölény és felvértezettség. Éreznie kellett a missziót, fel kellett fognia a környező világ zsibbasztó, idegen, lárvás állapotát, hogy szembehelyezhesse vele a neki jutott élettöbbletet. Ennek tudatában mert százados rendszerekkel, kiváltságos osztályokkal és uralkodókkal szembehelyezkedni, ostorozni, harcra toborozni. Haragja, megszállottsága egy gazdagabb, fénylőbb birodalom levetítése volt, s ebben kellett egy általa expontált, rejtekeiből előhívott, gyatra világnak elizzania, s egy eljövendő, gazdagabb életnek kivirágoznia.

Ez az örök vonás időben és térben úgy nő, zsugorodik, színesedik vagy halványodik, mint a felhőkkel együtt szétoszló szivárvány. Isten a nagy, életet megostromló elszánásokra mindenkit felszabadít, de a harc sorsa, kimenetele nincs ezzel egybekötve. A Kossuth népe fölött borulat támadt, a harc elbukott, kimondhatatlan szenvedések után minden előlről kezdődött. Kossuth nagy volt, de az idő, a nép, a történelem csak zökkent egyet; a győzelem félgyőzelem volt, az is csak évtizedek mulva, negatív eredményeiben. Évszázados mulasztások, önzés és kishitűség, a mult visszanyúló árnyai, pártviszályok és tétlenség kötötték parthoz vagy sodorták vissza oda a hajókat. Kossuth megérett rá, de a nemzet még nem, hogy Isten ostora lehessen.

Mert amikor egy népben szent harag és szent lelkesedés támad, csak az indulás lehetősége jelentkezik benne. Jaj, ha elhomályosul annak a tudata, hogy ezzel nem az ellenfél, hanem ő maga vettetett mérlegre! A harc, a háború az embert a Semmi közepébe állítja, elvágva minden kötelektől, megfosztva minden hídtól, amelybe többé belefogódzhatik. Akit Isten ostorául választ, azt próbatevésre szólította ki, melyben minden felhalmozott érték, talentum, sáfárkodás mérlegre kerül, tisztán, megszépítés, enyhítő körülmények figyelembevétele nélkül, önmagában. Felszínre kerül, láthatóvá válik és megítéltetik minden, „mit takartak százados mohok". Egy nagy életigazság felizzásában előtűnnek a szerzett és megőrzött kincsek, de az állhatatlanság, az állelkesedés homályos színképei is, megnagyítva, beszédes példaképpen, s magyarázói lesznek a jó- és a balsorsnak, sikernek és sikertelenségnek. Minden nagy küzdelem felfed valamit a küzdők jelleméből; az élethalálharcok önleleplezések, melyekre a küzdők kényszerülnek, számadásul és tanulságul önmaguk előtt.

Isten ostora ezzel nem a külső világra, nem az ellenfélre, hanem visszafele sujt. Gondviselésszerű, hogy jönnek olyanok, akiknek Isten „tüzes, gyors szíveket ad", s felriasztanak a közönyből és öntudatlanságból.

Minden nagy szellem, aki akár harcra, akár békére toboroz, ebben az értelemben is Isten ostora. Nem vernek, nem ítéletet hoznak, hanem olyan gondolatokra és tettekre ösztönöznek, melyekben világossá válik a bennünk megőrzött és elrejtett világ. Ezt korbácsolja ki, veti felszínre s hajszolja döntő küzdelmeken át próba elé az Isten ostora. Ki kell tünnie, hogy megértünk-e már, lehet-e velünk valamit kezdeni, méltók vagyunk-e ahhoz az igazsághoz, amelyről hisszük, hogy magunkban hordjuk és képviseljük? A rejtett hibák, az elbujt félszegségek nagy, világrengető vállalkozásokkal szoktak kiperegni, letörni és kudarcot vallani; ilyenkor tudjuk meg, hogy apró hibákért sokszor nagy erények is elhullanak és veszendőbe mennek.

A mai és a jövendő Kossuth, aki él és élni fog a magyarság lelkében, nem politikum, nem irányzat, nem orientáció, nem celnélküli oppozíció. Mindez belőle csak a tömegek közé lehullott morzsa. Benne a magyarság metafizikumot, a belső, lelki kibontakozás ősképét érzi, annak a mélységes hajlamnak tükrét, amellyel a magyar ember nyiltan kitárul és ügyével Isten elé áll. Készen minden veszedelemre, harcra, megpróbáltatásra, vállalja a nem látható döntést akkor is, ha még mindig kevésnek, még mindig méltatlannak fog is ítélteti.

BARTÓK MIKLÓS.

A lelkipásztor munkatársai

A keresztyén gondolat és eszme terjedése azzal a ténnyel indult el, hogy Jézus tanítványokat választott magának. Tudta, hogy kellőleg kiválasztott munkatársak vihetik csak diadalomra a keresztyén eszméket és igazságokat. Ezeket a tanítványokat ki is küldte Jézus (Máté 10 : 5) és hatalmat ada nekik nemcsak az Isten igéjének hirdetésére, hanem betegek gyógyítására és csodatételre is. (Máté 10 : 7b). Ezzel a ténnyel indul el a keresztyén igehirdetés és szeretetmunka a maga útján, amelyben nem lehet megállás vagy megcsökkenés, hanem csak emelkedés el egészen az Isten dicsőségéig.

Hogy az ige tovább terjedjen s az anyaszentegyház épülete erősödjön, a hívők száma növekedjék, az apostolok újra tanítványokat választottak s azokat újra kiküldték a már általuk vagy munkatársaik által alapított gyülekezetekbe. Ezek igehirdetői és pásztorai lévén a nyájnak ismét igyekeztek a terjedő evangyélium hirdetésére evangélistákat és pásztorokat beállítani. Így alakul ki lassanként az igehirdető pásztorok sora, megkülönböztetvén azoktól, akik a gyülekezet fegyelmezésére és anyagi ügyeinek intézésére rendeltettek csupán. Az igehirdetőknek és pásztoroknak tehát már kezdettől fogva munkatársakra volt szükségük, egyrészt a tanítás, másrészt a fegyelmezés és diakónia intézésére. Nem is lehet elképzelni, hogy a krisztusi gyülekezetek sokoldalú munkáját egyetlen ember végezze s a munkatársak gyüjtésének ügyét az elsorvadás veszélye nélkül az anyaszentegyház keretei között elmellőzze.

Így állván a dolog az őskeresztyén egyház területén, nyilvánvaló, hogy a ma lelkipásztorának is munkatársakra van szüksége. E nélkül az anyaszentegyház fejlődése és erősödése az egyházi munkák szétágazó volta miatt el sem képzelhető. Igazi gyülekezeti munkát végezni csak úgy lehet, ha a lelkipásztor kellő lelkületű és tettrekész munkatársakkal van körülvéve.

S itt mindenekelőtt meg kell állanunk és meg kell állapítanunk, hogy a ma lelkipásztorának igazi evangéliumi lelkületű munkatársa nagyon kevés van. Oka ennek elsősorban abban keresendő, hogy a krisztusi lelkület és evangéliumi szellem nagyon megapadt az emberek között. Inkább szokás lett a keresztyénség, s a hagyományokhoz ragaszkodás, a hit, mint sem öntudatos szívet és lelket formáló és átalakító erő. A formák embere pedig inkább dísznek és megtiszteltetésnek veszi az egyházi megbizatást, mint a Krisztustól számára rendelet munkamezőnek. Ezért legtöbbször hiányzik munkájából a belső hajtóerő, amely nélkül minden munka vontatottá és erőtlenné válik.

Igazi krisztusi lelkületű, kellőleg képzett s a szolgálat lelkétől hevített munkatársa sajnos csak nagyon kevés lelkipásztornak van manapság. Ezek közé a lelkipásztorok közé tartoznak azok, akiknek a gyülekezeti munka végzésére felszentelt diakónusok és diakonisszák állanak rendelkezésére. Ezek nemcsupán a diakónia, az egyházi szolgálat munkáját végzik a belső és külső területen, hanem az elhagyottak és szegények külső gondozásán kívül arra is időt fordítanak, hogy ahova a szószék hangja és karja, az evangélium üzenete nem ér el, ott a hiányzó lelkigondozás munkáját is végezzék. Az a lelkipásztor — különösen nagy gyülekezetben —, aki igét hirdet, adminisztrál, reprezentál, a gyülekezet anyagi ügyeit vezeti és arra felügyel stb., nem lehet abban a helyzetben, hogy gyülekezetének minden tagját felkeresse s az evangéliumi lelkületű lelkigondozást olyan formában és mértékben gyakorolja, amely formában és mértékben ez megfelelne a keresztyén gyülekezeti lelkipásztor eszményének és fogalmának. Minél nagyobb, szétesőbb valamelyik gyülekezet, annál inkább szükséges, hogy hivatásosan képzett és munkába állított segítőtársak álljanak a lelkipásztor támogatására. Már az őskeresztyén egyházban az Apostolok Cselekedete 6 : 2—8 szerint is ez a szükségérzet vezetett arra, hogy a hét diakónust munkába állítsák. S amit az őskeresztyén egyház nem nélkülözhetett, nem nélkülözheti azt ma sem a küzdő és diadalmaskodó egyház, mert csakis így tudja igazán szolgálni és győzedelemre vezetni az anyaszentegyház Urának, Krisztusnak híveit és minden seregét a Sátán alattomos támadásaival szemben.

Sajnos, nem mindenütt (sőt nagyon kevés helyen) állanak ilyen hivatásos és elhívott munkatársak a lelkipásztor mellett, de azért a kisebberejű, vagy képességű munkatársakat sem szabad lekicsinyelni vagy elutasítani a lelkipásztornak, tudván azt, hogy Isten kevés által is szerezhet szabadulást (I. Sám. 14 : 6) s az Ő ereje erőtelenség által végeztetik el (II. Kor. 12 : 9). Ezek között a hivatásuknál fogva lefoglalt, tehát kisebberejű munkatársaknak kell elsősorban legközvetlenebb munkatársainkat: református egyházunk tanítóit tekinteni. Ők az egyházi szolgálat egyik legfontosabb ágát: a gyermekek tanítását vállalták hivatásszerűleg, élet- és

munkacéljuknak megfelelőleg. De ez magában is az egyházi szolgálatnak egyik ága, amint azt Pál apostol az I. Kor. 12 : 28-ban leírja : „Némelyeket rendelt az Isten az anyaszentegyházban apostolokul, másodszor prófétákul, harmadszor tanítókul stb.", megjegyezvén mindnyájunk számára : „A szolgálatban is különbség van, de ugyanaz az Úr" (I. Kor. 12 : 5). Az igazi református, evangéliumi szellemű tanító egyúttal igehirdető is a maga tanítványai körében s az egyház veteményes kertjének élő kertésze. Őt, mint munkatársat a lelkipásztor az egyház ügyeinek sérelme nélkül sohasem nélkülözheti s akiben krisztusi lélek és segítésre kész indulat lakozik, az a lelkipásztornak mindig legértékesebb munkatársává válik, még akkor is, ha esetleg túlzott elfoglaltsága miatt az egyházi élet tágabb mezején felettébb sokat nem is munkálkodhat.

Református egyházunk tanítóinak közreműködését főleg a belmisszió különböző ágaiban lehet és kell igénybe vennünk. Ebben való segédkezésre az Egyházi Törvények V. tc. 41. §-a is elkötelezi azokkal a felsőbbegyházhatósági rendelkezésekkel együtt, amelyek e tárgyban intézkednek. Ifjúsági egyesületeink, vallásos estélyeink munkája, valamint a bibliai vasárnapi iskola különböző csoport tanítása el sem képzelhető az ő tevékeny közreműködésük nélkül. A belmissziói munkának legelső és legfontosabb segéderői ők, akik munkakörüknél fogva a lelkipásztor legelső munkatársaiul kell, hogy tekintessenek az egyházi élet egész mezején.

A lelkipásztornak főleg az anyagi ügyek intézésében fontos munkatársai az egyházközségek gondnokai és presbiterei. A legutóbbi, érvényben lévő törvénykönyvünk, amelyet korábbi törvényeinktől eltérőleg törvényhozóink bölcsesége missziói (III. törvénycikk) törvénnyel is bővített, önkénytelenül magában foglalja azt a gondolatot, hogy gondnokaink és presbitereink is nem csupán az egyházközség anyagi ügyeinek intézésére rendelt testületek legyenek, hanem a lelkipásztornak ezen felül a missziói munka minden ágában megértő és segítő munkatársai. Erre vonatkozólag az Egyházi Törvények 44. § *c), d), e), f)* pontjai határozottan intézkednek is, meghatározván a presbitereknek ama kötelességeiket, hogy az egyházi élet egész mezején figyelő, támogató és buzdító munkatársai legyenek a lelkipásztornak ; az egyháztagok körében egyrészt azokat egyházi kötelességeik teljesítésére buzdítván, másrészt a betegek, elhagyottak felkeresésével s a kárunkra kötni szándékozó reverzálisok megakadályozásával, vagy azokról való híradással mindent elkövetvén, hogy a lelkipásztor egyházvédő és -építő munkájában kellő támogatást találjon. A gondnokok és presbiterek munkája tehát nem merülhet ki a puszta adózási és anyagi kérdésekkel, sem pedig azzal, hogy esetleg a tanítókat és más egyházi tisztviselőket megválassza. Maguk az Egyházi Törvények, amelyek a presbiterek munka- és hatáskörüket megállapítják, gondoskodnak arról, hogy a presbiterek és gondnokok az egyház missziói munkáiban is résztvegyenek s mindenestől fogva a lelkipásztornak valóságos munkatársaivá váljanak.

A presbitérium tagjain kívül azonban más munkatársai is lehetnek a lelkipásztornak a gyülekezet arra kész és kellő lelki műveltséggel rendelkező tagjai közül. Ezek a munkatársak — ha szervezetileg nincsenek is beépítve az egyház testébe — nagyon sokszor többet tehetnek, mint azok, akik hivatal és tisztség szerint is a lelkipásztor munkatársai tartoznak lenni. S nekünk minden segítésre kész akaratot hálásan kell fogadnunk, és felhasználásukról a lelkipásztori bölcseség és előrelátás szerint gondoskodnunk szükséges.

Vannak — mert kell hogy legyenek — a lelkipásztornak munkatársai, ha sokszor gyarlók és erőtelenek is bizonyos feladatok elvégzésére. De hiszen Isten az erőtelenségből is erőt, a gyengeségből is hatalmas dolgokat tud létrehozni. Csak semmi jóra törekvő szándékot és segíteni kész akaratot lebecsülnünk és visszautasítanunk nem szabad.

Ha tehát szükségük van a lelkipásztoroknak munkatársakra, az a kérdés most már, hogy miképpen neveljük ezeket a munkatársakat? Vezető intelligenciánk nevelésének elsőleges feladata az iskolákra hárul. Ezek közül főleg jövendő tanítóinkat kell úgy nevelni, hogy az egyházi élet egész mezején a lelkipásztoroknak hűséges munkatársai legyenek. Azok a benyomások s az a szellem, amelyeket az ifjú az iskola padjaiban magábaszív, elkíséri az egész életen. E tekintetben a hibás vallásos nevelést jóvátenni nagy fáradtsággal is alig lehetséges. Éppen azért a vallásos nevelésre a legnagyobb gond fordítandó összes iskoláinkban, de különösen a tanítóképzőintézeteinkben. Az életbe kikerült ifjú tanítóval szemben a további vallásos irányítást a lelkipásztor végezheti csupán és ezt neki nagy körültekintéssel nagyobb hitével és lelki műveltségével végeznie is kell. Természetesen ez a vallásos irányítás általános keretek közé nem szorítható.

Az egyházi élet további munkatársainak és vezetőinek, ú. m. a presbitereknek nevelése az ifjúsági egyesületeken keresztül kell hogy történjék. Ez nem megy máról-holnapra, de lehetetlen, hogy az az ifjúság, amelyik buzgó és áldozatos életű lelkipásztorok kezén nevekedett s annak hitbeli erejét megismerte, élete későbbi folyamán ne legyen református anyaszentegyházunknak alkalmas presbitere, még akkor is, ha esetleg ellenséges érzületű államhatalommal kell szembenéznie. Az a nemzedék, amelyik a KIE s más egyházi egyesületek kereteiben és lelki vezetés mellett nőtt fel, kell hogy megfelelő utánpótlást adjon azok helyett a kipróbált presbiterek helyett, akik hithűséggel és odaadó buzgósággal előttünk jártak, mint a Krisztus nyájának felvigyázói és őrzői. Külön presbiterképző iskolát felállítani nem lehet, de nem is szükséges. Akiket az egyház hitben és buzgóságban felnevelt, az élet kipróbált és megtartott, azok közül kell hogy presbitereit kiválassza az egyház, adván azok belső adottságához és készségéhez a külső elhívás bélyegét és erejét.

Az egyház nem lehet e földi világtól elzárt szervezet, annak vezetői és munkatársai sem lehetnek e világból kiszakíthatók, hanem benne élő és munkálkodó emberek. Hiszen Krisztus is így imádkozott az ő tanítványaiért : „Nem azt kérem, hogy vedd ki őket e világból, hanem hogy őrizd meg őket a gonosztól" (Ján. 17 : 15). Nekünk is azon kell lennünk, hogy egyházi életünk vezetői és munkatársai megtartsák magokat e világban, hitben és szeretetben s fényljenek, mint csillagok e világon (Filip 2 :15).

Munkatársaink nevelésének, megválasztásának és munkábaállításának kérdését is ilyen szempontok kell, hogy irányítsák. Távol állunk ugyan a tökéletességtől, de azért kell, hogy előttünk lebegjen Idvezítőnk tanítása: „Legyetek azért ti tökéletesek, mint a ti mennyei Atyátok tökéletes" (Mát. 5 : 48).

Szombathy Imre.

Új esperes egyházkerületünkben

Az áldottemlékű Isaák Imre máramaros-ugocsai esperes örökét az egyházmegye presbitériumai betöltötték. Isten Lelke vezette a választást, bizonyság reá az a szép eredmény és megtisztelő bizalom, mellyel Máramarossziget köztiszteletben álló lelkipásztorát, az egyházmegye egyik legrégibb tanácsbiróját, Papp József atyánkfiát emelték, méltó utódként az esperesi székbe.

Őszinte örömmel tölti el mindnyájunk lelkét ez a választás. Ismerjük és szeretjük Papp Józsefet, a debreceni Kollégium egykori kitűnő diákját, kiről tudjuk s feljegyezzük, hogy itthoni tanulmányait külföldön, Bázelben öregbítette és gazdagította. Onnan hazatérve, előbb debreceni kollégiumi segédtanár, majd boldogemlékű Dicsőfi József káplánja volt; mindkét helyen igen gazdag és áldott tapasztalatokat szerzett. Majd rendes lelkipásztor lett Szatmár megyében, Gencsen, a nagykárolyi egyházmegyében; itt másfél évtizedig szolgált. Már a megszállás idején került Máramarossziget re, a gyülekezet egyhangú megtisztelő bizalmával.

A Máramarossziget en eltöltött két évtizede igen súlyosnak nevezhető. A gyülekezet elvesztette sok értékes tagját, akik a megszállás miatt kénytelenek voltak kiköltözni. Rettenetes szenvedéseken ment át az ősi szigeti líceum is, melynek kapui egyidőre bezárultak; a jogakadémia pedig végkép eljött Szigetről. — Közben a hatalmas szép templom tűzvész áldozata lett... Mennyi gondot jelentett ez a lelkipásztornak. Papp József pedig mindenekben hűségesnek és a mártiromságot is vállaló őrállónak bizonyult.

Pár évvel ezelőtt püspökatyánk generális vizitációt tartott az ottani egyházmegyében s a vizitáció Máramarossziget en kezdődött. Öröm volt látni, a széles látókörű és erőskezű lelki vezér munkásságának áldott eredményeit. Láthatta ezt az egész egyházmegye — ezért fordult fele most a megtisztelő bizalom.

Máramarossziget régebben esperesi székhely volt. Most ez a helyzet visszatért. Szerencsés megoldás ez, mert az egyházmegye természetes központja Máramarossziget.

Nagy bizalommal üdvözöljük az egyházkerület új esperesét; életére, munkájára Isten gazdag áldását kérjük.

Az új esperes beiktatása az elmult héten folyt le, ezen megjelent főtiszteletű püspök urunk is. A beiktatási ünnepélyről Lapunk legközelebbi számában még megemlékezünk.

U. S.

Örkénytáborban, Budapest közelében jan. 6-án szentelte fel Dr. Soltész Elemér protestáns és Dr. Haász István róm. kath. püspök azt a közös templomot, amelyet a honvédség számára építettek. Az oltár elé egy elmozdítható vékony falat húznak és ugyanaz a helyiség a mise után átváltozik a protestáns igehirdetés színhelyévé. Ugyanazon falak között zeng a „Szent vagy Uram" és a „Tebenned bíztunk" drága melódiája.

Népfőiskola Tyukodon

Ezt a kis híradást szándékosan emeltük ki az egyházmegyei hírek közül, mert az a véleményünk, hogy egész egyházkerületünk életében komoly és nagy jelentőséggel bír egy ilyen népfőiskola s így méltán megérdemli az önálló hír formáját.

A szatmári egyházmegye évek hosszú sora óta megrendezi ezt a népfőiskolát; tanyája előbb Kocsordon volt; de a nagylelkű patrónus, gróf Tisza Lajos halála után át kellett költöznie Tyukodra. Jó helye van itt a szatmári népfőiskolának. Egy üresen álló nemesi kúriában kényelmesen elférnek; az ebédlő tágas előadóterem; a házmögötti jókora kert pedig javarészt megtermi a szükséges zöldségféléket.

Két hűséges őrállója van itt a népfőiskolának: *Hajdú Károly*, a tyukodi lelkipásztor gondos és széleslátókörű hitvesével; valamint *G. Szabó Szabolcs* egyházmegyei missziói lelkész, a tanfolyam igazgatója, ki hitvesével együtt ott lakik a fiúk között a kúriában; megtartja a napi áhítatokat, valamint az előadások javarészét. A két lelkész vállán szinte emberfeletti terhet jelent az intézmény napi ellátása és ezerféle látható és láthatatlan gondja. Hősök ők mindketten. Naponta erőt ad nekik az újabb küzdelemre a romlatlan ifjak lelkének feléjük sugárzása és a magasztos célkitűzés: emelni népünk szellemi nívóját az ifjúságon keresztül.

E sorok írója az elmult hét folyamán kint járt Tyukodon, betekintést nyert a népfőiskola életébe; egyben szolgált is nekik: prédikált a templomban az egész gyülekezetnek, melynek soraiban ott voltak a népfőiskolás ifjak is; majd az esti órákban külön az otthonban előadást tartott az egyház problémáiról s az előljárók és egyháztagok kötelességeiről.

A népfőiskola ötven résztvevővel kezdődött; pár nappal ezelőtt azonban vagy nyolc-tíz ifjú katonai behívót kapott; néhányan megbetegedtek. Így a mult hét végén megtartott vizsgán, valamint az azt követő debreceni tanulmányi kiránduláson 35 ifjú vett részt. A vizsga Török József esperes jelenlétében március 11-én kitűnően sikerült. Ugyanaznap este, a népfőiskola növendékei az állami iskola egyik tantermében műsoros népi estet rendeztek. A debreceni kirándulás pedig méltó jutalom és megenyhülés volt az ifjak és vezetők számára, a tyukodi feneketlen sár börtöne után.

Meleg szeretettel üdvözöljük a tyukodi népfőiskola patrónusát és igazgatóját s munkájuk folytatására Istentől kérünk áldást, kegyelmet, erőik megújhodását; a borúlátás helyébe a keresztyén derűlátás napsugarát.

U. S.

HÍREK AZ EGYHÁZMEGYÉKBŐL

ALSÓSZABOLCS-HAJDÚVIDÉKI EGYHÁZMEGYE.

Lelkipásztorválasztás Hajdúböszörményben. Az elmult héten zajlott le a hajdúböszörményi lelkipásztorválasztás, melynek eredményeképpen Jánossy Imre nagyhodosi lelkipásztor neve került ki győztesen az urnákból. A megválasztott új lelkipásztor a debreceni Kollégium kitűnő diákja

volt, egy darabig szolgált is püspök úr mellett mint segédlelkész. Szívből kívánjuk, hogy őrhelyén álljon meg rendületlenül; a hajdúböszörményi gyülekezet pedig nyerje vissza lelki csendességét s e nehéz időkben is épüljön az Isten országa.

BIHARI EGYHÁZMEGYE.

A nagyvárad-réti egyházrész vallásos és közművelődési előadásainak sorozatában február 13-án Bordás István gépipariskolai tanár: „A magyar családok megmentése a keresztyénség és a magyarság számára" címen, 19-én Nagy Lajos segédlelkész: „Statisztikánk és a reverzális" címen, 26-án Dr. Szabó Lajos lelkipásztor: „Magyar bűnök és magyar erények" címen tartottak előadásokat.

Vasárnapi iskolai vezetőképző-tanfolyam Mezőtelegden. Február 28-tól március 1-ig vasárnapi iskolai vezetőképző-tanfolyamot rendezett Mezőtelegden a bihari egyházmegye missziói bizottsága, melyen 30 gyülekezetből több, mint 150 vezető és vezetőjelölt vett részt. A tanfolyamot Csávás Sándor missziói előadó szervezte meg és irányította, a tanfolyam szellemi terheinek hordozója Orth Győző egyházkerületi missziói lelkész, a helyi irányító pedig Molnár Károly mezőtelegdi lelkipásztor volt. A tanfolyamon szolgálatot végeztek: Vadai Béla esperes, Csávás Sándor missziói előadó, Orth Győző egyházkerületi missziói lelkész, Dr. Incze Gábor nagyváradi, Orth Imre biharpüspöki, Szennyessy József szalárdi, Hegedűs Kálmán nagykereki, Magyari Sándor örvéndi, ifj. Nyeste István hegyközszádobágyi, Holló László kövesegyházi lelkipásztorok, Bittó Zoltán nagyváradi vallástanár, Eszenyey Gyula szalárdi, Pető Gyula fugyivásárhelyi vallásoktatók, Román László élesdi esperesi titkár, Hetz Katalin tanítójelölt, Nagy János nagyváradi és Pápai Gábor biharpüspöki cipészmester, vasárnapi iskolai vezetők.

Presbiteri konferenciák. A bihari egyházmegye missziói bizottsága március 23-án Biharkeresztesen, március 25-én Biharon és Fugyivásárhelyen és március 26-án Nagyváradon rendez körzeti presbiteri konferenciákat.

Élesden június 8—9-én ifjúsági konferencia lesz a környék gyülekezetei számára.

Csökmőn április hóban presbiteri, ifjúsági és leányegyesületi konferencia lesz.

DEBRECENI EGYHÁZMEGYE.

Pogány missziói ünnepély tartatott március 12-én, vasárnap délután 5 órakor a debreceni református Kistemplomban. Dr. Czeglédy ándor egyetemi tanár tartott alkalmi előadást. Az ünnepélyt művészi énekszámok és szavalatok egészítették ki.

A debreceni egyházrészek kebelében már megalakultak a nőszövetségi csoportok; most pedig az egyes csoportokat összekötő tanács alakult meg; ennek elnökéül Koncz Aurélné, a Dóczi-leánynevelőintézet nagynevű nyugalmazott igazgatónője, ügyvezető elnökéül vitéz Dr. Tóth Gyuláné Tüdős Kata nemzetes asszony választatott meg. A tanácsban lélekszámarány szerint képviselve vannak az egyházrészek. Ez a nőszövetségi tanács, mint házigazda, rendezi a hét folyamán tartandó vezetőképző konferenciát és a nőszövetségi nagygyűlést, melyekről már előzetes híradással szolgáltunk s Lapunk legközelebbi számában reá még visszatérünk.

ÉRMELLÉKI EGYHÁZMEGYE.

Az érbogyoszlói református nőszövetség minden hétfő este tartja összejövetelét a református kisiskolában. A nőszövetség munkája az országos református női munka kiépítésével 1943 őszén indult meg. Eddig ilyen irányú munka a gyülekezetben nem volt. Sok kezdeti nehézség után — az első összejövetelekre 10—15-en jöttek el s volt olyan összejövetel, melyen lelkipásztoron kívül csak egy asszonytestvérünk jelent meg — egyre inkább kezd a gyülekezet szívéhez nőni. A tagok száma is egyre szaporodik. Az 1000 lelkes gyülekezetből már mintegy 50 asszony tagja a nőszövetségnek. Sokan jelentkeznek, hogy „írjuk be őket is tagnak", de a nyilvántartásba csak a működő s a heti összejövetelekben megjelenő tagokat vesszük fel. Még mindig sok akadály van: „nem valók vagyunk, mi oda, mert szegények vagyunk", „csak a gazdák feleségei mehetnek...", „nem megyek, mert ez is, vagy ezek is ott vannak..." A heti összejövetelekben zsoltár és hozsánna énektanulás, cikkek felolvasása a református hetilapokból, előadások, megbeszélések s bibliamagyarázat szerepelnek. Március 5-én estére szeretetvendégség megtartását határoztuk el. Sokan jósolgatták, hogy nem fog sikerülni, mert kevesen lesznek. Az Isten megszégyenített bennünket, mert a rossz, esős idő ellenére is a leventeotthon nagyterme zsúfolásig megtelt. Az asztalokat a leányegyesület tagjai terítették meg ízlésesen. Ének, szavalat után a sajnálatos körülmények miatt távolmaradt D. Dr. Illyés Endre egyetemi magántanár helyett a gyülekezet lelkipásztora tartott előadást „Református magyar vagyok" címmel. Egy evangéliumi ének megtanulása után a leányegyesület tagjai teát szolgáltak fel s a résztvevők elköltötték a magukkal hozott süteményeket. Ezután a népiskola felső osztályának tanulói mesejátékot adtak elő nagy sikerrel. Szavalat után S. I. állami tanítónő, levente- és leányegyesületi vezető a felnőtteket is tanító bábjátékot mutatott be. A nőszövetség egyik tagja erre az alkalomra szép dísztárgyakat készített gipszből, mely szintén szép bevételt jelentett a nőszövetségnek, nagyobb részét eladva, kisebb részét kisorsolva. Lelkipásztor bibliaolvasásával és imádságával ért véget a szeretetvendégség. A CXXXIII. zsoltár éneklése után még a megjelentek nagy része együttmaradt s a felnőttek beszélgetve, a fiatalok társasjátékot játszva, mint egy család tagjai voltak együtt. A szép bevételt a nőszövetség jótékony célokra fordítja.

Az érbogyoszlói mesedélutánt március 5-én d. u., istentisztelet után, igen nagy létszámú közönség előtt rendezte meg a leányegyesület. Bábjáték, mese s iskolás tanulók által előadott mesejáték szerepeltek a műsoron. Úgyszólván a gyülekezet egész iskolás serege ott volt a szülőkkel s a nagyszámú érdeklődőkkel.

Az érbogyoszlói ifjúsági és leányegyesület tagjai szorgalmasan készülnek elő, hogy előadják március 15-én az RKIE sajtóest műsorát.

HALOTTAINK

Vitéz Szabó Pál m. kir. honvédhadnagy, vitéz Szabó Endre debreceni vallásoktató lelkésztestvérünk fia, ki a mult év tavaszán végezte a Ludovika Akadémiát s mint hadnagy 1943 szeptember havában került ki az orosz frontra, 1944. évi február hó 17-én hősi halált halt. Ugyanaznap parancsot kapott egy ellenséges támadás visszaverésére, amit derekasan megoldott s egy helyőrséget mentett meg bátor és férfias magatartásával. A parancs teljesítése után, amikor már semmi ellenséges támadásra vagy veszélyre nem volt kilátás: egy elhagyott templomból alattomos partizánok reálőttek a hős ifjú parancsnokra s drága életét kioltották. Ez Deniskovicenél történt. Földi porrészeit február 23-án Bresztlitovszk-nál helyezték nyugalomra a hősök temetőjében. A szülőket, kik elsőszülött fiukat nagy gonddal és áldozatok árán felnevelték: mélyen lesujtotta a a távolból érkező tragikus hír. A szűkebb családi kör keretein túl, a nagy család: az egész tiszántúli egyházkerület őszinte részvéttel osztozik a gyászoló szülők fájdalmában és az irántunk irgalmas Isten vigasztalását szívünk teljességéből kérjük rájuk: *„Mert nem zár ki örökre az Úr. Sőt, ha megszomorít, meg is vigasztal, az ő kegyelmének gazdagsága szerint. Mert nem szíve szerint veri és szomorítja meg az embernek fiait"* (Jerem. Siralm. III: 31—33. v.). — A B. F. R. A.

KRÓNIKA

GONDOLATOK A GYORSVONATON

A szegedi gyorssal utaztam hazafelé. A vonat természetesen zsúfolásig. A kocsiban szerény helyet verekedtem ki magamnak. Útitársaim mindnyájan ifjak voltak. Roppant boldog voltam, hogy ennyi viruló ifjúval kerültem össze. A vonat elindult. Az ablak mellé húzódva szundítgattam. Félig ébren, félig alva hallgathattam a társalgásukat. A legkomolyabb egy pápaszemes fiatalember volt. Kezében könyv; Kantot olvasgatta. Nehéz olvasmány. A tiszta ész kritikája. Rá sem nézett a barátaira. A többiek azonban annál hangosabbak. Csipkelődtek. Ízléstelen anekdótákat mondtak. Harsogva kacagtak. Sem szellem, sem lélek nem áradt a beszélgetésükből. Nyomasztó érzés nehezedett reám. Elértük Ceglédet. Az utasok leugráltak. Útitársaim is. Ki sört ivott, ki fröccsöt, ki szódavizet. Az újságos gyermek ordítva ajánlgatta a portékáját. A vonat sokat késik, újságolja az egyik utas. Mindnyájan pedig sütkéreztünk a napsütésben. A vasúti kocsi fülledt levegője után valóságos felüdülés ez a kis pihenő.

Egyszercsak, mint sötét komor felhő az égen, fájdalmas látványban van részünk. A pályaudvar épületéből pompás dalia közeledik felénk. Lesütött szemmel, senkire nem tekintve halad. Megbilincselve. Mögötte két hatalmas csendőr. Ok sem néznek senkire. Követik a megbilincselt ifjú embert. Felejthetetlen látvány. A vonat előtt sétáló, tréfálkozó, friss levegőt szívó utassereg egyfelől és a megbilincselt, vasravert ifjú másfelől. Egy pillanatra csend. Mindenki a közeledők felé tekint. Majd felmennek egy harmadosztályú kocsiba. Eltűnnek a kíváncsi szemek elől. A kép azonban ott marad a bensőnkben. Voltak, akik sajnálkoztak:

— Milyen szép magyar ifjú! Milyen kár érte!

Mások megdöbbentek, mondván:

— Szomorú látvány!

És így tovább. Az emberek arcán megdöbbenés tükröződött. Különösen, amikor végigsuhant a hír, hogy rögtönítélő bíróság elé kerül. Ez a látvány volt a zord, komor felhő. Örök gyötrelem felhője az emberiség életének az egén.

A vonat aztán elindult. Útitársaim most hallgatagon ültek egymás mellett. Lelkem előtt képek vonultak el. Theologus korom emlékei szaggattak. Hallottam újból a kiáltásokat:

— Ifjúsági egyesületi összejövetel a díszteremben!

A Kálvin-téri öreg házban volt a Theologia Akadémia. Itt volt a díszterem. Itt voltak az első összejövetelek. Néhányan levonultak szobáikból. Néhány ifjú. A pesti forgatagban szerény kezdete egy nagyszerű mozgalomnak. A vonat zakatolt. Haladtunk Kecskemét felé. Majd elvonult előttem legátus korom élménye, amikor majdnem belesültem a prédikációba, mert a karzaton a harangozó a virtusos legényeket rendre tanította a pálcájával. Majd láttam a leventemozgalom első indulását, amikor komoly gyűléseken komoly tanácskozók méltatlankodtak miatta. Majd amikor közéleti harcaimban buzdítgattak, hogy támadjam a leventeintézményt, mert a tanyákról elvonja az ifjúságot; de nem szóltam soha ellene, mert tudtam, hogy milyen nagy jövő vár reá. És úgy lőn. Fegyelmezett sereggé változott át, nemzeti intézménnyé. Majd láttam a küzdelmet, amelyet az ifjúságunkért vívtak a nemzet legjobbjai. Azután végiggondoltam az Ifjúsági Egyletek nehéz, sziklatörő munkáját. Ezernyi nehézségüket. Útitársaimnak sem volt kedvük a vidám tréfára. Ültünk komoran, hallgatagon. A pápaszemes sem olvasta már a tiszta ész kritikáját. Reánk nehezedett a megbilincselt ifjú képe.

A vonat pedig száguldott tovább, vágtatva, rohanva; talán, hogy minél hamarább megszabaduljon irtózatos terhétől: a megbilincselt magyar ifjútól.

Böszörményi Jenő.

Kossuth emlékbélyegek. Kossuth Lajos halála ötvenedik évfordulója alkalmából a m. kir. posta ünnepi bélyegsorozatot ad ki. A bélyegsorozatra kiírt pályázat kitűnően sikerült. Az egyik címlet Kossuth apánkat glorifikálja, amint magához öleli a magyar jobbágyot. A másik címlet a „Mindnyájunknak el kell menni" gondolatát reprezentálja. A harmadik Kossuthot, a magyar igazság apostolát jelképezi, míg a negyedik címleten Kossuth Lajos kitűnően sikerült arcképe látható. Értesülésünk szerint egyes könyvkiadóvállalatok is foglalkoznak azzal a gondolattal, hogy Kossuth műveiből összefoglaló kiadást készítenek s ezt idegen nyelvekre lefordítva eljuttatják a külföldre.

Kossuth Lajos emlékezete az iskolákban. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a nemzetvédelmi propagandaügyi miniszterrel egyetértésben elrendelte, hogy valamennyi állami népiskolában március 20-án Kossuth Lajos halálának 50. évfordulóján a tanítás ideje alatt Kossuth Lajos emlékének szenteljenek egy órát. A középfokú iskolák ezen a napon kétórás emlékünnepélyt tartanak. Azonnali intézkedésre felkérték az egyházi főhatóságokat s Kárpátalja kormányzói biztosát.

HIVATALOS ÉRTESÍTÉS

KIVONAT

a Református Egyetemes Konvent elnökségi tanácsának Budapesten, 1944 február 18-án tartott ülése jegyzőkönyvéből.

3. szám.

A 2400—1942. M. E. sz. rendelet lehetővé tette, hogy a háború folytán ügyeik ellátásában akadályozott személyek egymástól távol házasságot köthessenek. Ez a rendelet azonban nem tette lehetővé azt, hogy az ilyen módon házasságot kötő személyek — ha különböző bevett vagy elismert vallásfelekezethez tartoznak — a házasságukból születendő gyermekek vallására nézve megegyezést köthessenek. A megegyezés lehetőségének hiányát Magyarország hercegprímása ismételten kifogásolta, ezért ebben az ügyben a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr az igazságügyminiszter úrhoz átiratot intézett s kérte őt a kérdés rendezésének megfontolására. A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr az igazságügyminiszter úr válasziratát 1943 február 8-án azzal a felkéréssel küldte meg az Egyetemes Konvent elnökségének, hogy a kérdésre vonatkozó véleményét oly időben közölje vele, hogy azt a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr az igazságügyminiszter úrnak 1943 febr. 20. napjáig adandó válasziratában figyelembe vehesse. Az Egyetemes Konvent elnöksége véleményét 1943 február 12-én 893—1943. szám alatt kelt iratában terjesztette a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr elé.

A konventi elnökség ebben a részletesen megindokolt memorandumában mind egyházi, mind magyar nemzeti, mind pedig jogi szempontból a lehető leghatározottabban állást foglalt a távházassággal kapcsolatban tervezett utólagos reverzális intézményének bevezetése ellen. Az irat elküldése után a kérdés jóideig lekerült a napirendről, de egy idő mulva, nyilván a hercegprímás úr szorgalmazására, újból tárgyalás alá került. Ez alkalommal az Egyetemes Konvent elnöksége együttesen, személyesen szögezte le a magyarországi református egyház álláspontját a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr előtt. Később pedig az országgyűlés felsőházában Dr. Ravasz László püspök, konventi lelkészi elnök úr az ország nyilvánossága előtt tárta fel a távházassággal kapcsolatban tervezett utólagos

megegyezés visszásságait s mutatott rá egyebek között arra, hogy a honvédelemről szóló 1939 : II. tc. általános felhatalmazása semmiképpen nem ad jogot a kormánynak ahhoz, hogy vallásügyi vonatkozásban törvénymódosító, sőt törvényrontó rendelkezéseket tehessen. Az intézményes tiltakozásnak — sajnos — nem volt foganatja. Az egymástól távollévőkként házasságot kötött házastársaknak a gyermekek vallására vonatkozó utólagos megegyezése tárgyában kiadott 5830—1943. M. E. sz. rendelet ugyanis 1944 január 23-án hatályba lépett.

A református Egyetemes Konvent elnökségi tanácsa mélyen fájlalja, hogy a távházassággal kapcsolatos utólagos reverzálisra vonatkozó rendeletek az Egyetemes Konvent elnökségének előbb írásban, majd szűkebbkörű tárgyalások során, végül az országgyűlés felsőházában kinyilvánított határozott állásfoglalása ellenére hatályba léptek. Fájlalja pedig nemcsak azért, mert a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr a magyarországi református egyház állásfoglalását figyelmen kívül hagyta; nemcsak azért, mert rendkívül aggályosnak tartja a vallási élet szabályozására létesített alaptörvények egyes rendelkezéseinek rendeleti úton való megváltoztatását s azt, hogy ezt a m. kir. kormány a más célokra nyert általános felhatalmazás birtokában hajtotta végre; hanem főleg azért, mert a leghatározottabban meg van győződve a felől, hogy ilyen és hasonló intézkedések csak arra jók, hogy éket verjenek magyar és magyar ember közé, de az elérni kívánt célt, jelen esetben a gyermekek vallásának egységét nem biztosítják, sőt a gyermekek vallását illetően hosszú ideig tartó jogbizonytalanságot teremthetnek.

Az elnökségi tanács nyomatékosan kijelenti, hogy a kiadott rendelkezésekből származó hátrányos következmények miatt a felelősségben való osztozást egyházunk nem vállalja.

A kivonat hiteléül:

Budapest, 1944 február 29.

V. Nagy Sándor,
konventi titkár.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

1111—1944. szám. TÁRGY: *Iskolai számadások és költségvetések felterjesztése.*

KÖRLEVÉL
a közép- és középfokú iskolák tek. igazgatóságaihoz.

Az utóbbi időben nemcsak a visszacsatolt területi, hanem többi iskoláinknál is gyakran előfordul, hogy a főfelügyeleti jog gyakorlása és megvizsgálás végett beterjesztett költségvetéseket és számadásokat nem a megállapított szabályok szerint szerelik fel.

A Debreceni Protestáns Lap 1938 október 15-i számában közzétett körlevelemben a következőket rendeltem:

„A beterjesztett költségvetés és számadások a közép- és középfokú iskolákra egyházkerületi közgyűlési határozattal (1912 : 208) megállapított szabály szerint szerelendők fel. (Költségvetés három példányban kiállítva, fenntartó hatóság eredeti jóváhagyásával záradékolva vagy felszerelve, a számadáshoz pedig a pénztári napló, számadási főnapló, vagyonleltár, a számadásos évre vonatkozó költségvetés jóváhagyott példánya és a fenntartótestület számadást tárgyaló jegyzőkönyvének teljes szövegű kivonata, illetve a számadást jóváhagyó határozatának hiteles másolata csatolandó.)"

Felhívom közép- és középfokú iskoláink igazgatóságait, hogy a jövőben a most itt újra közölt rendelkezésekhez pontosan alkalmazkodni szíveskedjenek.

Debrecen, 1944 március 13.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

1132—1944. szám. TÁRGY: *Eltűnt, nem állami népiskolai tanítók állásának betöltése.*

KÖRLEVÉL
a nagytiszteletű iskolaszéki elnök urakhoz.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 171,244—1944./X. ü. o. szám alatt a következő leiratot intézte hivatalomhoz:

„Szíves tudomásulvétel végett van szerencsém a Főtiszt. Egyházi Főhatóság nagybecsű tudomására hozni a következőket:

1. A nem állami népiskolai tanítókra is alkalmazn kell az 1942 : XIV. tc. 19. § 3. bekezdésének a rendelkezését: ‚háborúban teljesített katonai szolgálat tartama alatt meghalt, hadifogságba esett, illetőleg eltűnt alkalmazott (nyugdíjas) ellátásra igényjogosult hozzátartozói részére az elhalálozás a hadifogságba jutás, illetőleg az eltűnés napját követő három hónapon át folytatólagosan ki kell fizetni azokat a járandóságokat, amelyek az alkalmazott részére ez alatt a három hónap alatt járnának. Az alkalmazott igényjogosult hozzátartozóit megillető ellátást az elhalálozás, a hadifogságba jutás, illetőleg az eltűnés napját követő negyedik hónap első napjától kezdődően kell folyósítani.' A teljes polgári illetmények illetik meg tehát a hozzátartozókat három hónapon keresztül s a negyedik hónaptól kezdődően kell azt az ellátást fizetni, amely a tanító elhalálozása esetén illetné meg a hozzátartozókat.

2. A háborúban elesett tanítók állását az iskolafenntartó betöltheti, amennyiben a halálról hivatalos értesítést kapott. Hivatalos értesítésnek tekinthető a halotti anyakönyvi kivonaton és a holtnak nyilvánításról szóló bírósági végzésen kívül a Magyar Vöröskereszt Egylet, a csapattest vagy a honvédelmi miniszter értesítése is. De semmiesetre sem elegendő a katonabajtársnak a halálról értesítő tábori lapja."

Erről az iskolaszéki elnök urakat tudomásulvétel és alkalmazkodás céljából értesítem.

Debrecen, 1944 március 9.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

1141—1944. sz. TÁRGY: *Tanító(nő)képzőintézeti növendékek népművelői feladatokba való bevezetése.*

KÖRLEVÉL
a tanító(nő)képzőintézetek tekintetes igazgatóságaihoz.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 1944. évi február hó 1-én 30—1944. eln. szám alatt kelt leiratában a tankerületi királyi főigazgatóknak az alábbi utasítást adta:

„Felhívom Főigazgató Urat, hogy utasítsa a tanítóképzők igazgatóit, hogy növendékeiket az adott keretek között a lehető gondossággal vezessék be a reájuk váró népművelői feladataikba. Ezt az iskolai szervezettan megfelelő részének alapos kiaknázásán kívül az ily irányú önképzőköri foglalkoztatással, továbbá a tényleges népművelési munka megfigyelésével s az ebbe való némi bekapcsolódással érhetik el. Ennek a célnak érdekében tartom szükségesnek a magyar népművelők országos folyóiratának, a ‚Magyar Lélek'-nek és a ‚Népművelési Tájékoztató' című vezérkönyvnek megrendelését és a növendékekkel való megismertetését."

A vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak a konventi elnökségünkhöz intézett kérése alapján vezetésem alatt álló egyházkerület iskoláit hasonló értelemben való eljárásra utasítom.

Debrecen, 1944 március 9.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

1149—1944. sz. TÁRGY: *A debreceni IV. virágvasárnapi konferencia ajánlása.*

KÖRLEVÉL
a közép- és középfokú iskolák igazgatóságaihoz, vallástanáraihoz és a nem református iskolában tanító vallásoktatólelkészekhez, segédlelkészekhez.

A Soli Deo Gloria Szövetség debreceni csoportja ismét, immár negyedízben megrendezi április hó 2—3. napjain virágvasárnapi konferenciáját a debreceni református Kollégiumban. Felhívom az illetékesek figyelmét arra, hogy a tanulóifjúságot tájékoztassák a konferencia felől, buzdítván őket az azon való megjelenésre. Tájékoztatást közvetlenül a Soli Deo Gloria Szövetség debreceni csoportja (Debrecen, Kálvin-tér 11) és Kiss Antal Jenő konventi ifjúsági lelkész (Debrecen, Bundi-u. 5.) adnak.

Debrecen, 1944 március 9.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

1159—1944. sz. TÁRGY: *Szociális tanfolyam elvégzése.*

KÖRLEVÉL

a nagytiszteletű esperes és lelkipásztor urakhoz.

A Budapesti Közlöny 1944 február 5-én megjelent száma közölte a m. kir. minisztériumnak 480—1944. M. E. számú rendeletét. Ennek 5. §-a értelmében a megjelölt időponttól kezdve szociális szakelőadónak csak az lesz alkalmazható, aki bizonyítványt szerzett az egyetemi szociális tanfolyam sikeres elvégzéséről.

Kívánatosnak tartom, hogy az esperes, illetőleg lelkipásztor urak alkalmas módon hívják fel azokat a református férfiakat és nőket, akik társadalompolitikai munkát, különösen pedig az 1940. XXIII. törvénycikkben megjelölt szociális tevékenységet óhajtanak kifejteni, arra, hogy saját érdekükben áll jelentkezni ezekre az egyetemi székhelyeken már megszervezett és időnként megtartott szociális tanfolyamok egyikére vagy másikára és megszerezni a tanfolyam sikeres elvégzéséről szóló bizonyítványt.

Debrecenben, 1944 március 13.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

1250—1944. sz. TÁRGY: *Kossuth Lajos emlékünnepély.*

KÖRLEVÉL

a közép- és középfokú iskolák tek. igazgatóságához és a nagytiszteletű iskolaszéki elnök urakhoz.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak a Konvent elnökségéhez intézett megkeresése alapján felhívom a nt. iskolaszéki elnök urakat, intézkedjenek aziránt, hogy az egyházközségükben lévő elemi iskolákban március 20-án a tanítók, illetve tanítónők a tanítási idő alatt emlékezzenek meg Kossuth Lajosról, halálának 50. évfordulója alkalmából; valamennyi közép- és középfokú iskolánk igazgatóságát pedig arra hívom fel, hogy a tanári testület és az ifjúság március 20-án a tanítási idő utolsó két órájában tartson közös Kossuth Lajos-emlékünnepélyt.

Debrecen, 1944 március 17.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNYEK

Minden pályázati hirdetményt egyházkerületünk hivatalos lapjában: a Debreceni Protestáns Lapban közzé kell tenni és a* Kiadóhivatal *címére (Debrecen, Kálvin-tér 17. Püspöki hivatal. Postafiók 65.) kell beküldeni.

Hirdetési díj szavanként 10 fillér. Legkisebb hirdetési díj 2 pengő.

A mezőtúri református gimnázium fenntartótestülete pályázatot hirdet egy lemondás folytán megüresedett *mennyiségtan-természettan szakos rendes tanári állásra.* Pályázhatnak protestáns vallású tanárok vagy tanárjelöltek. A szabályszerűen felszerelt kérvények az intézet igazgatóságánál április 5-ig nyujtandók be. Az állást választás után azonnal el kell foglalni.

Az ilki református iskolaszék pályázatot hirdet a *III. tanítói* állásra. Fizetése 10% helyi hozzájárulás, államsegély és törvényes lakáspénz. Belmissziói munkában való segédkezés kötelező. Tüdőbeteggondozó intézeti orvosi bizonyítvány csatolandó. Pályázhatnak férfiak és nők. Pályázati határidő megjelenéstől három hét. Református Iskolaszék, Ilk.

A nyírkéresi református egyházközség iskolaszéke rendkívüli katonai szolgálatra bevonult *kántortanítója helyettesítésére* ideiglenes helyettest keres. Továbbá pályázatot hirdet a *II. sz. tanítónői* állásra. Cím: Református Lelkészi Hivatal, Nyírkéres, u. p. Baktalórántháza.

TARTALOM:

Bartók Miklós: Flagellum Dei
Szombathy Imre: A lelkipásztor munkatársai
U. S.: Új esperes egyházkerületünkben
U. S.: Népfőiskola Tyukodon
Hirek az egyházmegyékből — Halottaink — Krónika — Hivatalos értesítés — Pályázati hirdetmények — Hirdetések

SESZTINA LAJOS
vasnagykereskedés
DEBRECEN
TELEFON: 20-06 és 15-48
Alapitotta: Sesztina János 1819-ben.
IPARI, MEZŐGAZDASÁGI, HÁZTARTÁSI, GÁZOLTALMI és LÉGVÉDELMI CIKKEK.

Alföldi Takarékpénztár Debrecenben
Ferenc József-út 16.
Foglalkozik a banküzlet minden ágával.
Betéteket legelőnyösebben gyümölcsöztet és azonnal kifizet.
KÖLCSÖNÖKET ÁLLANDÓAN FOLYÓSÍT.
Telefonok: 17-70 és 22-32.

A „TAKARÉKOSSÁG“ KERESKEDELMI RT.
kötelékébe tartozó cégek ma is változatlan feltételek mellett s zavartalanul állanak rendelkezésére mindazon mt. vásárlóknak, kik mindenkori pontos fizetményeik igazolására érvényes vásárlási utalvánnyal rendelkeznek!

ANGSTER JÓZSEF ÉS FIA
ORGONA- ÉS HARMÓNIUMGYÁR RT.
PÉCS, József-u. 30. TELEFON: 17—14.
Fióküzem: Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz.
Telefon: Budapest, 494—497.
Új orgonák, mindennemű javitás és átépités. Kitünő hangú harmóniumok. Méltányos feltételek, művészi kivitel.

KONFIRMÁCIÓRA

ELŐKÉSZÍTÉSRE:

APOSTOL ELEK: Konfirmációi káté, az elemi iskola V—VI. osztályát elvégzettek részére ára P —·70
VIRÁGH JÓZSEF: Konfirmációi káté az elemi iskola VI. osztályát nem végzett, tanyákon és szórványokon lakó konfirmálók számára . . . . . ára P —·50
DR. PATAY PÁL: Konfirmációi káté, fiú- és leánykozépiskolák IV. osztálya számára ára P —·80
ERDŐS JÓZSEF: A Heidelbergi Káté . . . ára P —·60
D. DR. RÉVÉSZ IMRE: Öntudatos Hit . . ára P —·30

AJÁNDÉKUL:

DR. ERDŐS KÁROLY: Az én vallásom . . ára P 1·—
URAY SÁNDOR: Édesanyám imakönyve (félvászon) . . . . . ára P 4·—
SZIKSZAY: Keresztyén tanítások . . . . . ára P 8·—

MEGRENDELHETŐ:

Méliusz
KÖNYVKERESKEDÉSBEN
Debrecen, Ferenc József-út 26.

Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalata. 1944—867.